

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 22976/2024
30.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић, Јасмине Симовић, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Изет Суљовић адвокат из ..., против тужених ББ из ... и АД „Липа“ из Новог Пазара, чији је пуномоћник Маида Токовић адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 817/24 од 25.07.2024. године, у седници већа одржаној 30.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 817/24 од 25.07.2024. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 817/24 од 25.07.2024. године и пресуда Основног суда у Новом Пазару П 672/22 од 23.02.2023. године, исправљена решењем тог суда П 672/22 од 09.02.2024. године, и пресуђује:

Обавезује се тужени ББ да исплати тужиоцу износ од 7.000 евра са законском затезном каматом на износ од 1.000 евра почев од 01.07.2019. године, на износ од 2.500 евра почев од 01.08.2019. године, на износ од 2.500,00 евра почев од 01.09.2019. године и на износ од 1.000 евра почев од 01.10.2019. године у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужени „Липа“ АД да солидарно са туженим ББ исплати тужиоцу износ од 7.000 евра са законском затезном каматом од 20.11.2010. године до исплате, и делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужени ББ на плаћање законске затезне камате на износ од 1.000 евра почев од 20.11.2010. године до 30.06.2019. године, на износ од 2.500 евра почев од 20.11.2010. године до 31.07.2019. године, на износ од 2.500 евра почев од 20.11.2010. године до 31.08.2019. године и на износ од 1.000 евра почев од 20.11.2010. године до 30.09.2019. године, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да на име трошкова целокупног поступка исплати туженом „Липа“ АД износ од 293.932,00 динара у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени ББ да на име трошкова целокупног поступка исплати тужиоцу износ од 196.489,00 динара у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 817/24 од 25.07.2024. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалба тужених и допуна жалбе тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Новом Пазару П 672/22 од 23.02.2023. године, исправљена решењем тог суда П 672/22 од 09.02.2024. године, којом су обавезани тужени да солидарно исплате тужиоцу износ од 7.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате са законском затезном каматом почев од 20.11.2010. године до исплате, као и да тужиоцу солидарно накнаде трошкове поступка у износу од 181.105,00 динара. Ставом другим изреке, одбијени су као неосновани захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени су, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавили ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

По оцени Врховног суда, о посебној ревизији тужених у овом спору потребно је одлучивати ради уједначавања судске праксе и тумачења права у вези правног односа успостављених између странака и доспелости спорног новчаног потраживања тужиоца насталог из тог односа, због чега је на основу члана 404. ЗПП одлучено као у првом ставу изреке.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужених делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био дугогодишњи комерцијални и генерални директор туженог предузећа, које је купила супруга туженог ББ. Након тога тужени ББ је током октобра 2009. године ангажовао тужиоца као саветника, за уговорену месечну накнаду од 700 евра. Овај уговорни однос трајао је од 20.10.2009. године до 21.11.2010. године. Тужени ББ је по том основу исплатио тужиоцу 2.100 евра. У исправи сачињеној 18.04.2019. године констатован је дуг туженог ББ на име ангажовања тужиоца као генералног саветника у временском периоду од 13 месеци, у укупном износу од 9.100 евра, исплата дела дуга у износу од 2.100 евра и његов остатак у износу од 7.000 евра. У истој исправи наведен је и план отплате дуга у четири месечне рате, у износима од по 1.000 евра (јун и септембар 2019. године) и по 2.500 евра (јул и август 2019. године). План исплате својеручно је потписао тужени ББ.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је солидарно обавезао тужене на исплату износа од 7.000 евра са затезном каматом од 20.11.2010. године у динарској противвредности. По становишту тог суда, спорно новчано потраживање има свој основ у радном ангажовању тужиоца у туженом предузећу, у својству саветника, по договору који је постигнут са његовим заступником-ББ, због чега су оба тужена солидарни обвезници утуженог новчаног потраживања. Истакнути приговор застарелости првостепени суд је оценио као неоснован, са позивом на члан 371. Закона о облигационим односима и уз образложење да је тужиочево потраживање доспело током 2019. године јер се тужени ББ обавезао да ће дуг од 7.000 евра измирити у месечним ратама од јуна до септембра 2019. године.

Другостепени суд је одбио жалбе странака и потврдио првостепену пресуду. По становишту тог суда, дуговани износ потиче из уговорног односа странака у којем је тужилац био ангажован од стране туженог ББ, као директора туженог предузећа, за обављање послова саветника и да тужиочево потраживање није застарело јер је признањем дуга учињеним 18.04.2019. године прекинут ток рока застарелости, тако да је он почео поново тећи од дана признања (члан 387. став 1. Закона о облигационим односима) и није истекао до дана подношења тужбе-29.01.2020. године.

По оцени Врховног суда, основани су наводи туженог предузећа да је у односу на њега у овом спору погрешно примењено материјално право.

Спорно новчано потраживање има свој основ у уговору о делу. Одредбом члана 600. Закона о облигационим односима прописано је да се уговором о делу посленикобавезује да обави одређени посао, као што је израда или оправка неке ствари или извршење неког физичког или интелектуалног рада и слично, а наручилац се обавезује да му за то плати накнаду.

У конкретном случају, тужилац је ангажован за обављање интелектуалног рада – послове саветника туженог ББ у вођењу послова директора туженог предузећа. Такво радно ангажовање тужиоца за тужено предузеће морало је бити праћено уговором о делу из члана 199. Закона о раду, за који је законом прописана обавезна писана форма. Тужилац није закључио писани уговор о делу са туженим предузећем, а усмени уговор о делу не производи правно дејство сагласно члану 70. став 1. Закона о облигационим односима због чега између тужиоца и туженог предузећа не постоји правно ваљан уговор као основ обавезе тог туженог.

Међутим, такав уговорни однос постоји између тужиоца и туженог ББ, због чега се његовом ревизијом неосновано оспорава постојање обавезе на исплату новчаног потраживања која је предмет овог спора. Из тог односа преостао је дуг туженог физичког лица у износу од укупно 7.000 евра, настао у периоду од августа 2009. године до новембра 2010. године, на име накнаде уговорене између ових странака. Постојање дуга туженог ББ у означеном износу потврђује и приватна исправа од 18.04.2019. године, са планом његове исплате. Потписивањем ове исправе тужени ББ је признао постојање дуга и обавезао се да дуговани новчани износ исплати у месечним ратама, у периоду од јуна до септембра 2019. године, а на тај начин је и прекинуо ток застарелости тужиочевог потраживања. Према том плану, одређени новчани износи доспевају крајем јуна, јула, августа и септембра 2019. године, тако да на њих тече затезна камата од доспелости – првог дана у следећем месецу, сходно члану 324. став 1. Закона о облигационим односима, због чега тужилац неосновано потражује исплату

законске затезне камате на дуговани износ почев од 20.11.2010. године па до дана доспелости сваке поједине месечне рате, чијим исплатама се дуговани износ намирује.

Следствено изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом, трећем и четвртом ставу изреке-преиначене обе нижестепене пресуде и одлучено о тужбеном захтеву.

Одлука о трошковима поступка донета је на основу члана, донета је на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. ЗПП.

Том одлуком тужилац је обавезан да надокнати туженом „Липа АД“ део (1/2) укупних трошкова оба тужена за састав одговора на тужбу и једног поднеска у износу од по 16.875,00 динара, жалбе у износу од 22.500,00 динара, жалбе и ревизије у износу од по 33.750,00 динара, заступања на шест одржаних рочишта у износу од по 19.125,00 динара и једном одржаном рочишта у износу од 27.000,00 динара, заступања на два неодржана рочишта у износу од по 10.685,00 динара, предујма за вештачење у износу од 30.000,00 динара и судске таксе за одговор на тужбу у износу од 18.091,00 динар, две жалбе у износу од по 36.182,00 динара, ревизију у износу од 72.364,00 динара и одлуку о ревизији у износу од 108.546,00 динара.

То тужени ББ је дужан надокнадити тужиоцу трошкове поступка за састав тужбе и једног поднеска у износу од по 11.250,00 динара, заступања на шест одржаних рочишта у износу од по 12.750,00 динара и једном одржаном рочишту у износу од 18.000,00 динара, заступања на једном неодржаном рочишту у износу од 7.125,00 динара и судске таксе за тужбу и првостепену пресуду у износу од по 36.182,00 динара.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић